

بررسی نیازها و اولویت های جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد

حمیدرضا وارثی*، حسن حسینی ابری* و علیرضا زارع شاه‌آبادی**

چکیده

جامعه روستایی مانند دیگر جوامع بشری نیازهایی دارد که این نیازها از نظر اقشار و گروه‌های مختلف از لحاظ نوع، تعداد، میزان، اولویت و... متفاوتند و هر قشری با توجه به ویژگیها و شرایطی که دارد نظر خاصی در این باره ابراز می‌دارد. این مقاله با هدف دستیابی به نیازها و اولویت های جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد تدوین شده است. روش تحقیق پیمایشی و ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری تحقیق را ۴۰۱۰ نفر از زنان روستایی استان یزد تشکیل می‌دهد. که در سال ۱۳۸۲ در شهرستانهای مختلف استان در ۱۷۱ کلاس آموزشی ترویجی جهاد شرکت کرده اند ۳۹۴ نفر از آنها به عنوان حجم نمونه در نظر گرفته شد و افراد نمونه با روشهای نمونه‌گیری طبقه‌ای و تصادفی ساده انتخاب و پرسشنامه در بین آنها توزیع گردید.

* گروه جغرافیا دانشگاه اصفهان

** دانشجوی دکتری دانشگاه اصفهان

بر اساس نتایج تحقیق، زنان روستایی در بخش نوع آموزش، آموزش بهداشتی - درمانی در بخش مراکز آموزشی، آموزش متوسطه در بخش درمان، پزشک در بخش شیوه آموزش، آموزش فنی و حرفه ای در بخش بهداشت، بهداشت روستا، در بخش ورزشی، سالن سرپوشیده ورزشی در بخش تجاری، بازاریابی محصولات کشاورزی، در بخش نهادها، دسترسی به ادارات در بخش فرهنگی - مذهبی، کتابخانه در بخش فرهنگی - تفریحی، پارک در بخش مسکن، وام مسکن در بخش معابر، طرح بهسازی در بخش اشتغال، ایجاد شغل در بخش حمل و نقل، مینی بوس (اتوبوس) در بخش تاسیسات، گازرسانی و در بخش اجتماعی - عمرانی، اجرای طرح هادی را اولویت اول جامعه روستایی استان یزد می دانند.

همچنین محل سکونت روستاییان در نیازهای جامعه روستایی تاثیر داشته و افرادی که نیازهایشان بیشتر بر طرف شده برخی از نیازها را بیشتر مورد نیاز روستا دانسته اند.

واژه‌های کلیدی: نیاز، الویت، توسعه، روستا، استان یزد

مقدمه

استان یزد در بخش مرکزی فلات ایران و در ۳۱ درجه و ۵۳ دقیقه تا ۳۲ درجه و ۵۶ دقیقه عرض شمالی و ۵۲ درجه و ۵۵ دقیقه تا ۵۷ درجه و ۳۰ دقیقه طول شرقی واقع شده (مرکز آمار ایران، ۱۳۷۵: ۶) و به وسیله استانهای اصفهان، فارس، خراسان و کرمان احاطه گردیده است.

این استان ۱۳۱۵۷۵ کیلومتر مربع وسعت دارد و ارتفاع زمین در نقاط مختلف متفاوت و از ۸۵۰ متر در اطراف کویر زرین تا ۴۰۵۵ متر در شیر کوه متغیر است (جعفری، ۱۳۸۳: ۲۷).

استان یزد دارای ده شهرستان، ۲۰ بخش، ۲۱ شهر، ۵۱ دهستان و ۱۵۱۳ آبادی دارای سکنه است شهر یزد مرکز این استان و شهرستانهای دیگر آن ابرکوه، اردکان، میبد، مهریز، تفت، بافق، خاتم، صدوق و طبس می باشد.

جمعیت این استان در سال ۱۳۸۳، ۹۳۵۰۹۵ نفر برآورد شده است که شهرستان یزد پرجمعیت‌ترین و شهرستان صدوق کم جمعیت‌ترین شهرستان استان می‌باشند.

بالاترین میزان رشد سالانه را شهرستان یزد با رشد ۳/۰۷٪ و کمترین را شهرستان تفت با رشد ۰/۹٪ داشته است. همچنین رشد جمعیت استان در فاصله زمانی ۶۵ تا ۷۰، ۲/۴۳ درصد و در فاصله

زمانی ۷۰ تا ۷۵، ۰/۰۴ درصد، و در فاصله زمانی ۷۵ تا ۸۲، ۰/۰۵ درصد بوده است.

تراکم نسبی جمعیت استان یزد ۷/۱ نفر در کیلومتر مربع است که در مقایسه با تراکم جمعیت در سطح ملی از تراکم کم برخوردار است علت آن کویری بودن این منطقه می باشد. در بین شهرستانهای استان بیشترین تراکم را شهرستان یزد با ۲۰۰/۳ نفر در کیلومتر مربع و کمترین تراکم را شهرستان طبس با تراکم ۱/۲ نفر در کیلومتر مربع داشته است.

در سال ۱۳۷۵ جمعیت استان یزد ۷۵۰۷۶۹ نفر بود که ۱۸۶۵۳۶ نفر آن در مناطق روستایی زندگی می کرده اند. در فاصله زمانی ۱۳۶۵ تا ۱۳۷۵، ۲۸۰۲۱ نفر از جمعیت روستایی کاسته شده و جمعیت روستایی دارای رشد منفی معادل ۷/۷- درصد بوده است. در واقع نقاط روستایی استان یزد با پدیده مهاجر فرستی شتابان روبروست و در دهه ۱۳۷۵-۱۳۶۵ متوسط رشد سالانه مهاجر فرستی روستاها حدود ۹/۵ درصد بوده است.

میزان روستان نشینی از ۲۴/۸ درصد در سال ۱۳۶۵ به ۱۵/۲ در سال ۱۳۷۵ کاهش یافته است. و در این سال ۲۸۳۴ نفر در نقاط روستایی بیکار بوده اند. ضرورت دارد برنامه ریزیهای لازم جهت تأمین نیازها و نگهداشت جمعیت روستایی صورت گیرد.

«نیاز» به موقعیتی اطلاق می شود که در آن وضعیت موجود با وضعیت مطلوب فاصله دارد (مظلومی، ۱۳۸۲: ۱۰۵). ری^۱ (۱۹۹۱) نیاز را به فاصله بین آنچه که هست و آنچه که باید باشد اطلاق می کند. وضعیت مطلوب عبارت است از ایده آل ها، هنجارها، ترجیحات، انتظارات و ادراکات مختلف درباره آنچه که باید باشد، در واقع همان هدفهاست (فتیحی و اجارگاه، ۱۳۷۵: ۲۳).

تانجا^۲ (۱۹۹۱) نیاز سنجی را یک فرآیند تعیین اختلاف بین دو قطب وضعیت موجود (در کجا هستیم؟) و وضعیت مطلوب (در کجا باید باشیم؟)، می داند (شعبانعلی فمی، ۱۳۸۰: ۳۸).

وارتون^۳ نیازسنجی را شناسایی فاصله بین وضعیت موجود و مطلوب و تعیین اولویتها (وارتون، ۱۹۹۰: ۲۲) و فتحی اولویت بندی را تعیین نیازهای مهم به هنگام تصمیم گیری می دانند.

1. Ray
2. Tanja
3. Worton

(فتوحی و اجاره‌گاره، ۱۳۷۵: ۷۴).

بی‌تردید دگرگونی‌های اخیر ایران، اوضاع جامعه روستایی را دستخوش تغییرات شدیدی قرار داده و به دنبال این تحولات، تغییراتی در نیازهای روستاییان پدیدار شده که چگونگی و میزان این تغییرات در مناطق مختلف روستایی متفاوت است (نیک خلق، ۱۳۸۲: ۲۱۹).

برآورده کردن نیازهای قشر محروم روستایی پس از انقلاب مورد توجه قرار گرفت و برای رفع این نیازها نهادهایی با کار آیی زیاد و فارغ از مقررات دست و پا گیر ایجاد گردید (مهدوی، ۱۳۷۷: ۹۲).

اگر چه در دهه‌های اخیر اقداماتی در جامعه روستایی به اجرا در آمده اما تأثیر مورد انتظار را در افزایش تولیدات و کاهش مهاجرت روستاییان به شهرها و... نداشته است.

عدم توجه کافی به جامعه روستایی بعنوان یک گروه مشخص با ویژگیها، نگرش، علایق و نیازهای خاص خود باعث شده است تا برنامه‌هایی که برای آنها اجرامی شود اغلب منطبق با نیازها و خواسته‌های آنان نباشد و در عمل تغییر مثبت اندکی را در وضع زندگی آنان ایجاد نماید.

در مناطق روستایی استان یزد با وجود برنامه‌ها و پروژه‌های متعدد و صرف هزینه‌ها نتیجه مورد انتظار بدست نیامده و تامین‌کننده نیازهای جامعه روستایی نبوده است به گونه‌ای که در دهه اخیر بیش از پیش روستاییان در دستیابی به نیازهای خود در روستا ناامید شده و تامین نیازهای خود را در ترک زادگاه و مهاجرت به شهرها می‌جویند. بر همین اساس در مقاله حاضر نیازها و اولویت‌های جامعه روستایی بمنظور رفع این نابسامانی‌ها و دستیابی به توسعه روستایی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سوابق نظری تحقیق

با وجود آرایه تعاریف متعدد از « توسعه »، تعریف جهان‌شمولی از آن آرایه نشده و محافل مختلف معانی متفاوتی برای توسعه ذکر کرده‌اند (عظیمی، ۱۳۷۷: ۱۸).

پروگنیلا^۱ (۱۹۸۸) توسعه را پیشرفت به سوی اهدافی نظیر کاهش فقر، بیکاری و نابرابری (لانگ، ۱۹۸۸: ۱۰)، حسینی (۱۳۷۰) توسعه را افزایش تولید، افزایش بازدهی، ارتقای سطح کمی

و کیفی زندگی، ارتقای سطح خدمات بهداشتی - درمانی و تأمین نیازهای اقتصادی- اجتماعی (حسینی، ۱۳۷۰: ۱۸۵) و نورمن^۱ (۱۹۸۸) توسعه را تأمین نیازهای اساسی دانسته‌اند (شهبازی، ۱۳۶۹: ۴۷).

برخی از صاحب نظران بزرگ چون آدام اسمیت^۲، بایر^۳، کلارک^۴، هیرشمن^۵، میردال^۶، روستو^۷... توسعه را یک تحول بنیادی از جامعه کهن به جامعه نوین به شمار آورده‌اند. (بایر، ۱۳۶۸: ۴۱)

همچنین محققانی که در باب توسعه روستایی اندیشیده‌اند اغلب آن را فرآیندی می‌دانند که تغییرات عمده اجتماعی- اقتصادی و فرهنگی در محیط روستایی ایجاد خواهد کرد (حسینی ابری، ۱۳۸۰: ۲۶۱).

میسرا^۸ (۱۳۶۵) توسعه روستایی را طیف وسیعی از فعالیتهای گوناگون می‌داند که مردم را به ایستادن روی پای خود قادر می‌سازد (میسرا، ۱۳۶۵: ۱۱).

واترسون^۹ (۱۹۷۰) رفاه مادی و اجتماعی جامعه روستایی را هدف عمران روستایی (واترسون، ۱۹۷۹: ۲۳۴) و اکسین^{۱۰} (۱۹۷۲) بهتر کردن شرایط زندگی را هدف توسعه روستایی میدانند (اکسین، ۱۹۷۲: ۱۹۵). سعیدی (۱۳۷۷) تحول و توسعه را تنها زمانی جدی، همه گیر و معنی دار می‌داند که جمعیتی آگاه بر اساس نیازها به طرح تقاضاهای خود پرداخته، با بهره گیری از منابع، امکاناتی برای رفع مایحتاج زیستی و نیازهای گوناگون اجتماعی- اقتصادی خود فراهم آورد (سعیدی، ۱۳۷۷: ۱۵۰).

راهبردهای نیازهای اساسی، روستا- شهر و توسعه همه جانبه روستایی در کشورهای در حال توسعه بیشتر بکار گرفته شده است (ازکیا، ۱۳۸۳: ۱۲۸).

راهبرد نیازهای اساسی بر تعریف ویژه ای از توسعه تأکید دارد که فقر، بیکاری، و نابرابری های اجتماعی را در جامعه کاهش دهد. (هانت^{۱۱}، ۱۳۷۶: ۲۷۱) طرفداران این رویکرد معتقدند که

1. Norman
2. Adam asmite
3. Bayer
4. Clark
5. Hirshman
6. Mirdal
7. Rosto
8. Mistra
9. Waterson
10. Axinn
11. Hant

حکومتها و دولتهای محلی و سازمانهای بین المللی باید برای تحقق آن کمک نمایند (ازکیا، ۱۳۸۳: ۳۱).

در این راهبرد بر دخالت های دولت در فرآیند توسعه تاکید زیادی شده و انتقاداتی بر آن وارد است از جمله اینکه هزینه های دولت در بخش عمومی افزایش می یابد (زاهدی، ۱۳۸۲: ۱۲۸). در راهبرد روستا- شهر به برآوردن نیازهای اساسی که در محل مورد تاکید است نظیر گسترش فرصتهای شغلی، دستیابی به توازن شهری روستایی و ایجاد واحدهای فرهنگی و اقتصادی مبتنی بر تعاون و خود یاری داوطلبانه اهمیت داده شده است (فریدمن^۱، ۱۹۸۱: ۲۳۲).

این راهبرد به بهبود در استانداردهای زندگی، تامین نیازهای اساسی، مولد ساختن مناطق روستایی و مشارکت روستاییان تاکید دارد. این رویکرد بر سازماندهی روستاییان، بسط سازمانهای محلی بسیج منابع محلی و توسعه توانمندیهای روستاییان تاکید می نماید (ازکیا، ۱۳۸۳: ۳۴). نظریه اهداف بنیادین انسانی بازل موس^۲ که مورد تاکید اغلب صاحب نظران توسعه روستایی است بر این نظر است که در توسعه بایستی به نیازهای انسانی پاسخ داده شود (افتخاری، ۱۳۸۲: ۱۴۲). در گزارش سازمان بین المللی کار و کنفرانس اشتغال جهانی به نیازهای مصرفی خانواده، خدمات اساسی، دسترسی به شغلی با مزایای مکفی، تامین محیطی سالم، انسانی و دلپذیر و نیز مشارکت مردم در تصمیم گیری ها، نیازهای اساسی اطلاق شده است (زاهدی، ۱۳۸۲: ۱۲۸). همچنین نظرات ارایه شده حاکی از آن است که نیازهای جامعه روستایی مانند نیازهای دیگر جوامع معلول مجموعه ای از عوامل می باشد.

نظریه کارکردی، نیازها را مرتبط با نظام اجتماعی می داند و بر این نظر است که نظام اجتماعی به سوی هدف ارضاء نیازها تحول می یابد (نیک خلق، ۱۳۸۲: ۲۴۱). مالینوفسکی^۳ هر صورتی از نظام اجتماعی را دارای نیاز خاص و انگیزه اشخاص را حاصل نیازهای آنها می داند (توسلی، ۱۳۶۹: ۲۲۵).

به اعتقاد پارسنر^۴ زنجیره ای از علتها بر روی بروز نیازها تاثیر گذاری می کنند (توسلی، ۱۳۶۹: ۲۴۱). به نظر هوندريش^۵ (۱۹۷۲) نیازهای یک جامعه در پی تاثیر سیستم فردی، محیطی و

1. Friedman
2. Bazble Mose
3. Malinofski
4. Parsons
5. Hundrich

اجتماعی به وجود آمده اند که در هر محیط و شرایط خاص ، متفاوت و به آن وابسته اند(رفیع پور، ۱۳۶۴: ۵۸-۵۵).

لوین^۱ (۱۹۶۳) بر این نظر است که رفتار هر فرد تابع خصوصیات شخصی او و محیط است و نیازها را می توان نوعی رفتار تابع شرایط دانست (لوین ، ۱۹۸۹ : ۸۸) . رودلف^۲ تعدادی از دانشمندان نظیر شریف و برگمن^۳ را نام می برد . که بر آن تکیه دارند که ارزشهای انسانها در درجه اول از نیازهای آنها سرچشمه می گیرد یعنی انسان به پدیده هایی امتیاز مثبت می دهد که در بیشترین حد بتوانند نیازهای او را بر آورده کنند(رودلف، ۱۹۵۹: ۶۲) . مازلو^۴ بر این نظر است. که با ارضای نیازهای ابتدایی نیازهای پیشرفته مطرح و افرادی که نیازهایشان بیشتر بر طرف شده، نیازهای پیشرفته را بیشتر مورد نیاز جامعه می دانند (مازلو، ۱۹۷۷: ۶۱۰) . بون^۵ در اهمیت تامین نیازها بر این نظر است که افراد سالم کسانی هستند که نیازهای اصلی شان ارضاء شده باشد(رفیع پور، ۱۳۶۴ : ۶۲) .

آنچه در این سطور آمد حاکی از آن است که اگر چه در باب توسعه ، توسعه روستایی و راهبرد های آن نظرات متفاوتی ارایه شده اما اغلب به نوعی تامین و دستیابی به نیازها را ، هدف توسعه و نیاز های جامعه روستایی را معلول شرایط محیطی روستا و وضعیت روستایان میدانند. در این مقاله نیازها و اولویت ها، تاثیر محل سکونت و میزان دستیابی به خواسته های روستایان در نیازهای جامعه روستایی استان یزد مورد بررسی قرار گرفته و فرضیات تحقیق عبارتند از:

- ۱- نیازهای جامعه روستایی با محل سکونت روستایان رابطه دارد.
- ۲- روستایانی که نیاز آنها بیشتر بر آورده شده است نیازهای بیشتری دارند، که به بررسی آن می پردازیم.

روش اجرای تحقیق

نوع تحقیق کاربردی - توسعه‌ای و روش بررسی آن با توجه به اینکه به بررسی نظرات زنان روستایی استان یزد درباره نیازها و اولویتهای جامعه روستایی آنطور که هست می‌پردازد، پیمایشی - توصیفی^۱ است اطلاعات تحقیق با استفاده از پرسشنامه گرد آوری و با نرم افزار اس. پی. اس. اس^۲ توصیف و بررسی شده است.

۴۰۱۰ نفر از زنان روستایی شهرستانهای مختلف استان یزد که در سال ۱۳۸۲ در ۱۷۱ کلاس آموزشی- ترویجی شرکت کرده‌اند. جامعه آماری تحقیق را تشکیل می‌دهند. از طریق فرمول نمونه‌گیری کوکران^۳ ۳۹۴ نفر از آنها بعنوان حجم نمونه انتخاب و با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای سهم هر شهرستان و با نمونه‌گیری تصادفی ساده (قرعه‌کشی) افراد نمونه آماری در هر شهرستان مشخص گردید. چگونگی توزیع جامعه آماری و سهم نمونه آماری در شهرستانهای مختلف استان یزد در جدول شماره (۱) آمده است.

جدول ۲: چگونگی توزیع جامعه آماری در شهرستانهای استان یزد

شهرستان	انزلی	اردکان	صدف	بافق	زاهد	مید	مهریز	بم	کاشان	نرم
تعداد روستا	۵	۸	۵	۷	۱۱	۶	۴	۱۲	۹	۱۲
جامعه آماری	۳۴۶	۲۳۴	۴۳۸	۴۸۹	۶۷۲	۳۵۶	۳۰۵	۳۵۶	۴۴۸	۳۶۶
حجم نمونه	۳۴	۲۳	۴۳	۴۸	۶۶	۳۵	۳۰	۳۵	۴۴	۳۶

ماخذ: نویسندگان

انتخاب زنان روستایی بعنوان جامعه آماری بدان علت بوده است که اولاً نسبت سکونت زنان در مقایسه با مردان روستا بیشتر است. زیرا تعدادی از مردانی که خانواده‌ای در روستا دارند برای امرار معاش به شهر رفت و آمد می‌کنند و حضور آنها در روستا کم‌رنگ‌تر است، از طرف دیگر علایق و سلیقه‌های زنان در سکونت خانواده، بویژه سکونت در روستا، نقش مهمی دارد و در واقع این زنان هستند که می‌توانند مردان را به سکونت در روستا راغب سازند و یا به مهاجرت به

شهرها تشویق نمایند، از اینرو نیاز سنجی زنان روستایی استان یزد امری مهم و ضروری به نظر می رسد.

جهت آزمون فرضیات از آزمونهای همبستگی کانونی^۱، کیدو^۲ و کندال^۳ استفاده شده است. همبستگی کانونی روابط بین یک مجموعه متغیر مستقل را با یک مجموعه متغیر وابسته بررسی می کند و شامل آزمونهای متعدد از جمله چهار آزمون زیر است (کلانتری، ۱۳۸۲: ۲۷۰). اولین آزمون همبستگی کانونی سطح معنی داری را نشان می دهد. اگر مقدار آن کوچکتر از ۰/۰۵ باشد. بین دو مجموعه از متغیرها بطور معنی داری بوسیله همبستگی کانونی پیوند وجود دارد. اگر (۰) باشد. با احتمال ۹۹ درصد وجود همبستگی کانونی بین دو مجموعه متغیرها را تایید می کند (کلانتری، ۱۳۸۲: ۲۷۷).

دومین آزمون همبستگی کانونی مجذور همبستگی کانونی یا درصد واریانس تبیین شده یک مجموعه از متغیرها توسط مجموعه دیگر را نشان می دهد و مانند همبستگی پیرسون تفسیر می گردد. هرچه واریانس بیشتر باشد تجانس و همگونی کمتر است و بالعکس (کلانتری، ۱۳۸۲: ۲۷۸). سومین آزمون همبستگی کانونی ضرایب همبستگی کانونی استاندارد شده^۴ اهمیت نسبی (میزان نقش) هر یک از متغیرهای اصلی را در محاسبه مقدار کانونی هر یک از متغیرهای کانونی نشان می دهد. ضریب کانونی استاندارد شده که به آن وزن کانونی نیز می گویند، مانند مقدار بتا در تحلیل رگرسیون می باشد. (کلانتری، ۱۳۸۲: ۲۷۸).

چهارمین آزمون ضریب همبستگی ساختار^۵ همبستگی کانونی یک متغیر با متغیر اصلی را نشان می دهد. و این شبیه بارهای عاملی در تحلیل عاملی می باشد. بر اساس یک قاعده کلی متغیرهایی که همبستگی ساختار آنها بزرگتر از ۰/۳ باشد، به عنوان بخشی از متغیر کانونی محسوب می شوند و متغیرهایی که همبستگی ساختار آنها کمتر از ۰/۳ باشد. بعنوان بخشی از متغیر می شوند متغیرهایی که همبستگی ساختار آنها کمتر از ۰/۳ باشد بعنوان بخشی از متغیر کانونی که بار معنی دار داشته باشد لحاظ نمی گردند (کلانتری، ۱۳۸۲: ۲۷۹).

آزمونهای کیدو و همبستگی کندال^۳ روابط بین یک متغیر مستقل را با یک متغیر وابسته بررسی می کند آزمون کیدو سطح معنی داری را نشان می دهد اگر سطح معنی داری کمتر از

1. Canonical Correlations Test
2. Chi - square Test
3. Kendall, tau-b correlation
4. Standardized canonical coefficients
5. Structure correlation coefficient

۰/۰۵ باشد می توان قضاوت کرد که به احتمال ۹۵ در صد بین دو متغیر رابطه وجود دارد (کلانتری، ۱۳۸۲: ۱۰۰).

همبستگی کندال b مشخص می کند تا چه میزان افزایش یا کاهش در یک متغیر با افزایش یا کاهش در متغیر دیگر همراه است (کلانتری، ۱۳۸۲: ۱۰۶).

نتایج تحقیق

نتایج تحقیق در دو بخش توصیف و تحلیل اطلاعات آمده است.

الف - توصیف اطلاعات

همانطور که اشاره شد جامعه آماری تحقیق ۴۰۱۰ نفر از زنان روستایی استان یزد می باشد که ۳۹۴ نفر آنها به عنوان حجم نمونه انتخاب و پرسشنامه بین آنها توزیع گردید. که نتایج حاصل در زیر آمده است:

۱- محل سکونت

متغیرهای شاخص محل سکونت شهرستان، بخش، دهستان و روستا می باشد که جهت اختصار تنها چگونگی توزیع پاسخگویان در شهرستانها و بخشهای استان یزد در زیر آمده است:

۱-۱- شهرستان

جدول شماره ۲: توزیع پاسخگویان بر حسب شهرستان محل سکونت

درصد	فراوانی	شهرستان
۸/۶۲	۳۴	ابركوه
۵/۸۳	۲۳	اردكان
۱۲/۱	۴۸	بافق
۱۶/۷	۶۶	تفت
۸/۸۸	۳۵	مهریز
۸۸/۸	۳۵	خاتم
۷/۶۱	۳۰	میبد
۱۱/۱۶	۴۴	یزد
۱۰/۹	۴۳	صدوق
۹/۱	۳۶	طبس
۱۰۰	۳۹۴	جمع

- پاسخگویان به نسبت کلاسهای آموزشی - ترویجی دایر شده در شهرستانهای مختلف استان یزد توزیع شده اند.

۲-۱- بخش

جدول ۳: توزیع پاسخگویان بر حسب بخش محل سکونت

بخش	فراوانی	درصد
مرکزی ابرکوه	۲۵	۶/۳
بهمن	۹	۲/۲
مرکزی اردکان	۲	۰/۵
عقدا	۱۴	۳/۵۵
خراتق	۷	۱/۷
مرکزی بافق	۳۱	۷/۸
بهباد	۱۷	۴/۳
مرکزی تفت	۲۴	۶
نیر	۴۲	۱۰/۶
مرکزی مهریز	۳۵	۸/۸
مرکزی خاتم	۳۵	۸/۸
مرکزی میبد	۳۰	۷/۶
مرکزی یزد	۲۶	۶/۵
خضرآباد	۱۸	۴/۵
مرکزی صدوق	۴۳	۱۰/۹
مرکزی طبس	۲۰	۵
دستگردان	۱۶	۴
جمع	۳۹۴	۱۰۰

- پاسخگویان به نسبت کلاسهای آموزشی - ترویجی دایر شده در بخشهای مختلف استان یزد توزیع شده اند.

۲- دستیابی به نیازها

این شاخص توسط متغیری به همین نام اندازه گیری و نتایج آن در زیر آمده است:

جدول ۴: توزیع پاسخگويان بر حسب میزان دستیابی آنها به نیازها

میزان نیاز	فراوانی	درصد	فراوانی تجمعی
خیلی زیاد	۵	۱/۳	۱/۳
زیاد	۵۵	۱۴	۱۵/۲
تاحدی	۲۳۷	۶۰/۲	۷۵/۴
کم	۷۹	۲۰/۱	۹۵/۴
اصلا	۱۸	۴/۶	۱۰۰
جمع	۳۹۴	۱۰۰	

- تنها ۱۵/۲ درصد زنان روستایی استان یزد به چیزهایی که در زندگی دوست داشته‌اند رسیده‌اند.

۳- نیازها

۱-۳- وضع موجود نیازها

جدول ۵: وضع موجود نیازهای جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد

نیازها	تعداد	درصد	میزان برخورداری (وضع موجود) به درصد
دستان، شورآ، مسجد، حسینیه، روستایی معابر، تلفن، برق، آب لوله‌کشی	۸	۱۲/۱۲	بیش از ۹۰
شرکت تعاونی، نانوايي، وانت، تراکتور	۴	۶/۰۶	۸۰-۸۹/۹
آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش ترویجی، مرکز درمانی، غسلخانه، لیبیاتی و میوه‌فروشی، مبلغ مذهبی، مرمت خانه های روستایی	۷	۱۰/۶	۷۰-۷۹/۹
آموزش کشاورزی، مدرسه راهنمایی، بهداشت روستا، حمام، کتابخانه، خانه های جدید، وام مسکن، اصلاح معابر، بیمه، مینی بوس (اتوبوس)	۰	۱۵/۱۵	۶۰-۶۹/۹
نهفت سواد آموزی، مهد کودک، پیشک، جمع آوری زباله، دهیاری، هیئت حل اختلاف، دسترسی به ادارات، برگزاری مراسم شاد، پوشش معابر	۹	۱۳/۶۳	۵۰-۵۹/۹
زمین ورزش، اتومبیل کرایه و حضور مسئولین در بین مردم	۴	۶/۰۶	۴۰-۴۹/۹
آموزش سیاسی، آموزش از طریق سخنرانی و ...، اجتماعات گفت و شنود	۳	۴/۵۳	۳۰-۳۹/۹
آموزش متوسطه، آموزش فنی و حرفه‌ای، داروخانه، آمبولانس، وسایل ورزشی، بازاریابی محصولات کشاورزی، فضای بازی کودکان، پارک، طرح بهسازی، افزایش دستمزد، آتش نشانی، دسترسی به روزنامه	۲	۱۸/۱۸	۲۰-۲۹/۹
مربی ورزش، دیدار از مکانهای دیدنی، واگذاری زمین دولتی، اطلاع رسانی شفلی، گاز رسانی، اجرای طرح هادی	۶	۹/۰۹	۱۰-۱۹/۹
آموزش صنعتی، سالن ورزش، ایجاد اشتغال	۳	۴/۵۴	کمتر از ۱۰ درصد
جمع	۶	۱۰۰	

ماخذ: یافته‌های تحقیق

- بیش از ۹۰ درصد روستاها دارای دبستان ، شورا ، مسجد ، حسینیه ، روشنایی معابر ، تلفن ، برق و آب لوله کشی بوده اند.
- ۸۹/۹-۸۰ درصد روستاها دارای شرکت تعاونی ، نانوایی ، وانت و تراکتور بوده اند.
- ۷۹/۹-۷۰ درصد روستاها دارای آموزش بهداشتی - درمانی ، آموزش ترویجی ، مرکز درمانی ، غسالخانه ، لبنیاتی و میوه فروشی ، مبلغ مذهبی و مرمت خانه های روستایی بوده اند.
- ۶۹/۹-۶۰ درصد روستاها دارای آموزش کشاورزی ، مدرسه راهنمایی ، بهداشت روستا ، حمام ، کتابخانه ، خانه های جدید ، وام مسکن ، اصلاح معابر ، بیمه و مینی بوس (اتوبوس) بوده اند.
- ۵۹/۹-۵۰ درصد روستاها دارای نهضت سواد آموزی ، مهد کودک ، پزشک ، سرویس جمع آوری زباله ، دهیاری ، هیأت حل اختلاف ، برگزاری مراسم شاد ، پوشش معابر و دسترسی به ادارات بوده اند.
- ۴۹/۹-۴۰ درصد روستاها دارای زمین ورزشی ، اتومبیل کرایه و حضور مسئولین در بین مردم بوده اند.
- ۳۹/۹-۳۰ درصد روستاها دارای آموزش سیاسی ، آموزش از طریق سخنرانی و ... و اجتماعات گفت و شنود بوده اند.
- ۲۹/۹-۲۰ درصد روستاها دارای آموزش متوسطه ، آموزش فنی و حرفه ای ، داروخانه ، آمبولانس ، وسایل ورزشی ، بازاریابی محصولات کشاورزی ، فضای بازی کودکان ، پارک ، طرح بهسازی ، افزایش دستمزد ، آتش نشانی و دسترسی به روزنامه بوده اند.
- ۱۹/۹-۱۰ درصد روستاها دارای مربی ورزش ، دیدار از مکانهای دیدنی ، واگذاری زمین دولتی ، اطلاع رسانی شغلی ، گازرسانی و اجرای طرح هادی بوده اند.
- تنها در کمتر از ۱۰ درصد روستاها امکان دسترسی به آموزش صنعتی ، سالن ورزش و شغل فراهم بوده است.

میزان نیاز به هر یک از نیازهای مورد بررسی قرار گرفت نتایج حاصله عبارتند از :

جدول ۶ : میزان نیازهای جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد

میزان نیاز به درصد	درصد تعداد نیازها	تعداد نیازها	نیازها
۹۰ - ۱۰۰	۲۲/۷۲	۱۵	ایجاد شغل، آموزش بهداشتی-درمانی، آموزش متوسطه، مرکز درمانی، داروخانه، آمبولانس، سرویس جمع آوری زباله، شرکت تعاونی، وام مسکن، اصلاح معابر، افزایش دستمزد، اطلاع رسانی شغلی، آب لوله کشی، گازرسانی
۸۰ - ۸۹/۹	۴۸/۴۸	۳۲	آموزش کشاورزی، دبستان، مدرسه راهنمایی، آموزش ترویجی، آموزش فنی و حرفه‌ای، زمین ورزش، سالن سرپوشیده ورزشی، وسایل ورزشی، نانوائی، لبنیاتی و میوه فروشی، بازاربایی محصولات کشاورزی، شورا، دهیاری، دسترسی به ادارات، مسجد، حسینیه، کتابخانه، فضای بازی کودکان، پارک، مرمت خانه‌های موجود، واگذاری زمین دولتی، پوشش معابر، روشنائی معابر، طرح بهسازی، بیمه ساکنین و محصولات، مینی‌بوس (اتوبوس)، تلفن، برق، حضور مسئولین در بین مردم، اجرای طرح هادی
۷۰ - ۷۹/۹	۱۲/۱۲	۸	بهداشت روستا، هیأت حل اختلاف، مبلغ مذهبی، برگزاری مراسم شاد، ایجاد خانه‌های جدید، اتومبیل کرایه، تراکتور، آتش نشانی
۶۰ - ۶۹/۹	۹	۶	آموزش صنعتی، غسلخانه، دیدار از مکانهای دیدنی، وان، روزنامه و اجتماعات گفت و شنود
۵۰ - ۵۹/۹	۶	۴	نهیضت سوادآموزی، مهد کودک، حمام و آموزش از طریق سخنرانی و..
۴۰ - ۴۹/۹	۱/۵	۱	آموزش سیاسی
	۱۰۰	۶۶	جمع

۲-۳- میزان نیازها

- روستاییان استان یزد به میزان ۹۰ درصد و بیشتر به آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش متوسطه، مرکز درمانی، داروخانه، آمبولانس، سرویس جمع آوری زباله، شرکت تعاونی، وام مسکن، اصلاح معابر، ایجاد شغل، افزایش دستمزد، اطلاع رسانی شغلی، آب لوله کشی و گازرسانی ابراز نیاز کرده اند.

- روستاییان استان یزد به میزان ۸۹/۹-۸۰ درصد به آموزش کشاورزی، دبستان، مدرسه راهنمایی، آموزش ترویجی، آموزش فنی و حرفه ای، زمین ورزش، سالن سرپوشیده ورزشی، وسایل ورزش، نانوائی، لبنیاتی و میوه فروشی، بازاریابی محصولات کشاورزی، شورا، دهیاری، دسترسی به ادارت، مسجد و حسینیه، کتابخانه، فضای بازی کودکان، پارک، مرمت خانه های موجود، واگذاری زمین دولتی، پوشش معابر، روشنایی معابر، طرح بهسازی، بیمه ساکنین و محصولات، مینی بوس (اتوبوس)، تلفن، برق، حضور مسئولین در بین مردم و اجرای طرح هادی ابراز نیاز کرده اند.

- روستاییان استان یزد به میزان ۷۹/۹-۷۰ درصد به بهداشت روستا، هیأت حل اختلاف، مبلغ مذهبی، برگزاری مراسم شاد، ایجاد خانه های جدید، اتومبیل کرایه، تراکتور و آتش نشانی ابراز نیاز کرده اند.

- روستاییان استان یزد به آموزش صنعتی، غسالخانه، دیدار از مکانهای دیدنی، وانت، روزنامه و اجتماعات گفت و شنود به میزان ۶۹/۹-۶۰ درصد ابراز نیاز کرده اند.

- روستاییان استان یزد به نهضت سواد آموزی، مهد کودک، حمام و آموزش از طریق سخنرانی و... به میزان ۵۹/۹-۵۰ درصد ابراز نیاز کرده اند.

- کمتر از ۵۰ درصد روستاییان استان یزد به آموزش سیاسی ابراز نیاز کرده اند.

۳-۳- اولویت‌های جامعه روستایی در بخش‌های مختلف

جدول ۷: اولویت‌های جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد
در بخش‌های مختلف

ردیف	بخش	اولویت اول	اولویت دوم	اولویت سوم	اولویت چهارم
۱	نوع آموزش	بهداشتی-درمانی	کشاورزی	صنعتی	سیاسی
۲	مراکز آموزشی	آموزش متوسطه	راهنمایی	دبستان	مهد کودک
۳	شیوه آموزشی	فنی و حرفه‌ای	ترویجی - کشاورزی	درسی	سخنرانی ، فیلم پوستر
۴	درمانی	پزشک	مرکز درمانی	داروخانه	آمبولانس
۵	بهداشتی	بهداشت روستا	غسالخانه	حمام	سرویس جمع‌آوری زباله
۶	ورزشی	سالن سرپوشیده	زمین ورزش	وسایل ورزشی	مربی ورزش
۷	تجاری	بازاریابی	نانوایی	شرکت تعاونی	لبیانی و میوه فروشی
۸	نهاده‌ها	دسترسی به ادارات	شورا	هیأت حل اختلاف	دهیاری
۹	فرهنگی - مذهبی	کتابخانه	مبلغ دینی	مسجد	حسینیه
۱۰	فرهنگی - تفریحی	پارک	فضای بازی کودکان	برگزاری مراسم شاد	دیدار از مکانهای دیدنی
۱۱	مسکن	وام مسکن	زمین دولتی	مرمت‌خانه‌های روستایی	ایجاد خانه‌های جدید
۱۲	معايير	طرح بهسازی	پوشش معابر	اصلاح معابر	روشنایی معابر
۱۳	اشتغال	ایجاد شغل	بیمه ساکنین و محصولات	افزایش دستمزد	اطلاع‌رسانی شفقی
۱۴	حمل و نقل	مینی‌بوس (اتوبوس)	اتومبیل کرایه	تراکتور	وانت
۱۵	تأسیسات	گازرسانی	آب لوله کشی	تلفن	برق
۱۶	اجتماعی-عمرانی	اجرای طرح هادی	ارتباط مسئولین با مردم	دسترسی به روزنامه	اجتماعات گفت و شنود

ماخذ: یافته‌های تحقیق

- آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش متوسطه، پزشک، بهداشت روستا، سالن سرپوشیده ورزشی، بازاریابی محصولات کشاورزی، دسترسی به ادارات، کتابخانه، پارک، وام مسکن، طرح بهسازی، ایجاد شغل، مینی‌بوس (اتوبوس)، گازرسانی و اجرای طرح هادی از نظر زنان روستایی اولویت اول جامعه روستایی استان یزد می‌باشد.

- آموزش کشاورزی، مدرسه راهنمایی، آموزش ترویجی، مرکز درمانی، پوشش معابر، بیمه ساکنین و محصولات، اتومبیل کرایه، آب لوله کشی، مبلغ دینی و حضور مسئولین در بین مردم از نظر زنان روستایی اولویت دوم جامعه روستایی استان یزد می‌باشد.

- آموزش صنعتی ، دبستان ، آموزش درسی ، داروخانه ، حمام ، وسایل ورزشی ، شرکت تعاونی ، هیات حل اختلاف ، مسجد ، برگزاری مراسم شاد ، مرمت خانه های موجود ، اصلاح معابر ، افزایش دستمزد ، تراکتور ، تلفن و دسترسی به روزنامه از نظر زنان روستایی اولویت سوم جامعه روستایی استان یزد در بخشهای ۱۶ گانه همانطور که در جدول شماره (۸) آمده است می باشد.

- آموزش از طریق سخنرانی ، فیلم و پوستر ، آمبولانس ، سرویس جمع آوری زباله ، مربی ورزش ، لبنیاتی و میوه فروشی ، دهیاری ، حسینیه ، دیدار از مکانهای دیدنی ، ایجاد خانه های جدید ، روشنایی معابر ، اطلاع رسانی شغلی ، وانت ، برق و اجتماعات گفت و شنود از نظر زنان روستایی اولویت چهارم جامعه روستایی استان یزد در بخشهای ۱۶ گانه همانطور که در جدول شماره (۸) آمده است می باشد.

- نهضت سواد آموزی و آتش نشانی از نظر زنان روستایی اولویت پنجم جامعه روستایی استان یزد در بخشهای مراکز آموزشی و تاسیسات می باشد.

ب- تحلیل اطلاعات

فرضیات تحقیق از طریق شاخصها و متغیر های مربوط با آزمونهای آماری مناسب (آزمون همبستگی کانونی ، آزمون کیدو و همبستگی کندال) مورد بررسی قرار گرفته است.

فرضیه (۱) نیازهای جامعه روستایی با محل سکونت روستاییان رابطه دارد.

در این فرضیه متغیرهای مستقل محل سکونت روستاییان (شهرستان، بخش، دهستان و روستا) و متغیرهای وابسته اولویت های اول جامعه روستایی استان یزد می باشد. که عبارتند از: آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش متوسطه، آموزش فنی و حرفه ای، پزشکی، بهداشت روستا، سالن سرپوشیده ورزشی، بازاریابی، دسترسی به ادارات، کتابخانه، پارک، وام مسکن، طرح بهسازی، مینی بوس (اتوبوس)، گازرسانی و اجرای طرح هادی.

برای آزمون این فرضیه آزمون همبستگی کانونی بکار گرفته شد.

بین متغیرهای مستقل و وابسته آزمونهای سطح معنی داری پیلایی^۱، هتلینگ^۲، ویلکز^۳ و

ری^۱ بعمل آمد، نتایج این آزمونها بشرح زیر است:

جدول ۸: آزمونهای معنی داری چند متغیره

نام آزمون	مقدار	درجه آزادی	سطح معنی داری
پیلایی	۰/۴۶۶۴۶	۶۴	۰/۰۰
هتلینگ	۰/۶۰۰۸۷	۶۴	۰/۰۰
ویلکز	۰/۵۹۰۶۶	۶۴	۰/۰۰
ری	۰/۲۹۲۹۹	۶۴	۰/۰۰

ماخذ: یافته های تحقیق

نتایج حاصل از آزمونهای فوق نشان می دهد که دو مجموعه متغیرها بطور معنی داری بوسیله همبستگی کانونی پیوند داشته و سطح معنی داری (۰) با احتمال ۹۹ درصد وجود همبستگی کانونی بین دو مجموعه متغیرها را تأیید می کند.

بین دو مجموعه متغیرها آزمون آماره مقدار ویژه^۲ و همبستگی های کانونی^۳ به عمل آمد، نتایج این آزمونها به شرح زیر است:

جدول ۹: آماره مقدار ویژه و همبستگی های کانونی چند متغیره

متغیرهای کانونی	مقدار ویژه	همبستگی کانونی	واریانس ^۴
شهرستان	۰/۴۱۴	۰/۵۴۱	۰/۲۹۳
بخش	۰/۰۹۲	۰/۲۹	۰/۰۸۴
دهستان	۰/۰۷۱	۰/۲۵۷	۰/۰۶۶
روستا	۰/۰۲۴	۰/۱۵۲	۰/۰۲۳

ماخذ: یافته های تحقیق

1. Roy
 2. Eigenvalue
 3. Canonical correlations
 4. Variance

نتایج آزمونهای فوق نشان می‌دهد که چه سهمی از واریانس بوسیله هریک از همبستگی‌های کانونی مربوط به دو مجموعه تبیین می‌شود. اولین همبستگی کانونی یعنی شهرستان ۰/۲۹۳ درصد، دومین همبستگی کانونی یعنی بخش ۰/۰۸۴ درصد، سومین همبستگی کانونی یعنی دهستان ۰/۰۶۶ درصد و چهارمین همبستگی کانونی یعنی روستا ۰/۰۲۳ درصد از واریانس متغیرهای وابسته را بیان می‌کند. به عبارت دیگر شهرستان سهم بیشتری از تفاوتها را بین دو مجموعه متغیرها تبیین می‌نماید.

بین دو مجموعه از متغیرها آزمون ضرایب همبستگی کانونی استاندارد شده بعمل آمد نتایج این آزمونها بشرح زیر است :

جدول ۱۰: ضرایب همبستگی کانونی استاندارد شده متغیرهای وابسته

متغیرهای وابسته	شهرستان	بخش	دهستان	روستا
آموزش بهداشتی - درمانی	-۰/۱۱۸	۰/۴۰۷	۰/۱۷۲	۰/۴۷۳
آموزش متوسطه	۰/۳۲۱	۰/۱۸۳	-۰/۲۷۵	۰/۲۱۷
آموزش فنی و حرفه‌ای	۰/۰۸۵	۰/۲۸۶	۰/۱۶۵	۰/۰۹۳
پزشک	-۰/۰۸۲	-۰/۳۱۵	-۰/۳۶۱	۰/۱۲۹
بهداشت روستا	۰/۱۲۹	۰/۱۰۶	-۰/۷۰۲	-۰/۲۰۹
سالن سرپوشیده ورزشی	۰/۲۱۸	۰/۲۶۹	۰/۳۶۴	-۰/۱۱۳
بازاریابی	۰/۲۶۱	-۰/۲۴۸	-۰/۲۵۵	۰/۰۴۵
دسترسی به ادارات	۰/۴۰۸	-۰/۰۹۴	۰/۲۶۵	۰/۱۰۰
کتابخانه	۰/۱۶۸	-۰/۲۹۴	۰/۰۵۶	-۰/۸۸۴
پارک	۰/۰۷۹	-۰/۰۸۷	-۰/۰۴۸	۰/۵۵۱
وام مسکن	۰/۰۲۳	۰/۴۹۴	-۰/۳۹۳	-۰/۴۶
طرح بهسازی	-۰/۲۶۸	-۰/۱۴۰	-۰/۰۵۸	۰/۰۳۷
اشتغال	۰/۲۲۱	۰/۳۹۴	۰/۳۱۱	-۰/۳۸۸
مینی‌بوس (اتوبوس)	۰/۲۱۳	-۰/۴۴۳	۰/۲۳۸	۰/۴۱۰
گازرسانی	-۰/۲۲۲	-۰/۰۸۷	۰/۱۰۳	-۰/۲۶۸
اجرای طرح هادی	-۰/۲۵۹	-۰/۰۹۴	-۰/۰۳۵	-۰/۰۵۳

در ایجاد اولین همبستگی کانونی (شهرستان) متغیرهای وابسته دسترسی به ادارات ، آموزش متوسطه، بازاریابی، اشتغال و سالن سرپوشیده ورزشی به ترتیب بیشترین نقش را داشته‌اند.

در ایجاد دومین همبستگی کانونی (بخش) متغیرهای وابسته وام مسکن ، آموزش بهداشتی - درمانی و اشتغال به ترتیب بیشترین نقش را داشته‌اند.

در ایجاد سومین همبستگی کانونی (دهستان) متغیرهای وابسته سالن سرپوشیده ورزشی ، اشتغال ، دسترسی به ادارات و مینی‌بوس (اتوبوس) به ترتیب بیشترین نقش را داشته‌اند.

در ایجاد چهارمین همبستگی کانونی (روستا) متغیرهای وابسته پارک ، آموزش بهداشتی - درمانی ، مینی‌بوس (اتوبوس) و آموزش متوسطه به ترتیب بیشترین نقش را داشته‌اند.

بین متغیرهای کانونی و متغیرهای وابسته آزمون ضرایب همبستگی ساختار به عمل آمد ، نتایج این آزمونها به شرح زیر است:

جدول ۱۱: همبستگی‌های ساختار بین متغیرهای وابسته و متغیرهای کانونی

روستا	دهستان	بخش	شهرستان	متغیرهای کانونی متغیرهای وابسته
۰/۳۰۲	۰/۱۴۲	۰/۴۰۵	۰/۰۵۱	آموزش بهداشتی - درمانی
۰/۱۲۷	-۰/۳۱۱	۰/۲۴۷	۰/۵۶۵	آموزش متوسطه
۰/۱۰۳	۰/۰۸۱	۰/۲۷۲	۰/۴۰۹	آموزش فنی و حرفه‌ای
۰/۱۲۷	-۰/۳۵۱	-۰/۱۸۰	۰/۲۰۴	پزشک
-۰/۱۴۰	-۰/۶۳۶	۰/۰۸۸	۰/۳۳۴	بهداشت روستا
-۰/۰۴۹	۰/۱۱۳	۰/۰۶۷	۰/۵۳۰	سالن سرپوشیده ورزشی
-۰/۰۱۶	-۰/۲۰۷	-۰/۲۹۲	۰/۴۹۷	بازاریابی
۰/۱۰۲	۰/۱۹۰	-۰/۰۲۱	۰/۶۱۴	دسترسی به ادارات
-۰/۴۱۵	۰/۱۳۰	-۰/۱۴۵	۰/۴۹۶	کتابخانه
۰/۲۲۰	۰/۰۴۷	-۰/۰۸۶	۰/۴۸۵	پارک
-۰/۰۰۳	-۰/۲۵۲	۰/۴۶۵	۰/۲۱۰	وام مسکن
-۰/۰۴۱	-۰/۰۸۱	۰/۰۰۳	۰/۰۱۲	طرح بهسازی
-۰/۳۵۰	۰/۱۲۴	۰/۳۳۸	۰/۴۰۶	اشتغال
۰/۲۱۳	۰/۰۷۹	-۰/۳۱۶	۰/۵۱۳	مینی‌بوس (اتوبوس)
-۰/۱۶۶	۰/۰۰۹	۰/۰۲۳	۰/۱۲۰	گازرسانی
-۰/۰۹۵	-۰/۱۲۱	-۰/۰۳۳	۰/۱۰۶	اجرای طرح هادی

متغیر کانونی شهرستان بیشترین همبستگی را بترتیب با متغیرهای وابسته دسترسی به ادارت ، آموزش متوسطه، سالن سرپوشیده ورزشی، مینی بوس (اتوبوس)، بازاربایی، کتابخانه، پارک، آموزش فنی و حرفه ای ، اشتغال و بهداشت روستا داشته است و این متغیرها بعنوان بخشی از متغیر کانونی محسوب می گردند. سایر متغیرهای وابسته چون مقدار همبستگی ساختار آنها کمتر از $0/3$ است بعنوان بخشی از متغیر کانونی که بار معنی دار داشته باشد لحاظ نمی گردند.

متغیر کانونی بخش بیشترین همبستگی را بترتیب با متغیرهای وابسته وام مسکن، آموزش بهداشتی - درمانی و اشتغال داشته است. و این متغیرها بعنوان بخشی از متغیر کانونی محسوب می گردند سایر متغیرهای وابسته چون مقدار همبستگی ساختار آنها کمتر از $0/3$ است بعنوان بخشی از متغیر کانونی که بار معنی دار داشته باشند لحاظ نمی گردند.

با توجه به اینکه مقدار همبستگی ساختار بین متغیر کانونی (دهستان) با متغیرهای وابسته کمتر از $0/3$ است این متغیرها بعنوان بخشی از متغیر کانونی که بار معنی دار داشته باشد محسوب نمی گردند.

متغیر کانونی روستا بیشترین همبستگی را با متغیر وابسته آموزش بهداشتی - درمانی داشته است و این متغیر بعنوان بخشی از متغیر کانونی محسوب می گردد. سایر متغیرهای وابسته چون مقدار همبستگی ساختار آنها کمتر از $0/3$ است بعنوان بخشی از متغیر کانونی که بار معنی دار داشته باشد لحاظ نمی گردند.

فرضیه (۲) روستاییانی که نیاز آنها بیشتر برآورده شده است نیازهای بیشتری دارند.

- بین دستیابی به خواسته ها و نیازها آزمون کیدو و همبستگی کندال b به عمل آمد ، نتایج

این آزمونها به این شرح است :

جدول ۱۲: رابطه بین دستیابی به نیازها (خواسته‌ها) با نیازهای جامعه روستایی از نظر زنان روستایی استان یزد

متغیر مستقل	متغیر وابسته	χ^2	d.f	p	tb
دستیابی به خواسته‌ها	آموزش بهداشتی - درمانی	۳۲/۳۴۴	۱۲	۰/۰۰۱	۰/۰۱۳
	دبیرستان	۳۲/۲۸۶	۱۶	۰/۰۰۹	-۰/۰۴۴
	آموزش فنی و حرفه‌ای	۲۵/۸۲۰	۱۶	۰/۰۵۷	-۰/۰۱۱
	پزشک	۱۳/۱۳۸	۱۲	۰/۳۹۵	-۰/۰۵۵
	بهداشت روستا	۳۴/۱۲۵	۱۶	۰/۰۰۵	-۰/۰۶۱
	سالن سرپوشیده ورزشی	۲۲/۹۱۱	۱۶	۰/۱۱۶	-۰/۰۷۳
	بازاریابی محصولات کشاورزی	۱۸/۴۴۷	۱۶	۰/۲۹۸	۰/۰۲۹
	دسترسی به ادارات	۱۱/۵۹۱	۱۲	۰/۴۷۹	-۰/۰۴۳
	کتابخانه	۲۲/۲۰۹	۲۰	۰/۳۲۹	۰/۰۳۲
	پارک و فضای سبز	۲۲/۱۷۹	۱۶	۰/۱۳۷	۰/۰۱۹
	وام مسکن	۳۲/۶۱۸	۱۶	۰/۰۰۸	۰/۰۰۷
	طرح بهسازی	۱۹/۶۱۱	۱۶	۰/۲۳۸	-۰/۰۶۳
	ایجاد شغل	۵۷/۵	۱۶	۰	-۰/۰۵
	مینی‌بوس (اتوبوس)	۲۸/۵۱۳	۱۶	۰/۰۲۷	-۰/۰۳۸
	گازرسانی	۴۴/۴۸۷	۱۶	۰	-۰/۰۰۷
اجرای طرح هادی	۱۷/۳۹۹	۱۶	۰/۳۶۰	-۰/۰۴۲	

ماخذ: یافته‌های تحقیق

با توجه به آزمونهای فوق رابطه بین دستیابی به خواسته‌ها و نیاز به آموزش بهداشتی - درمانی، بازاریابی محصولات کشاورزی، کتابخانه، وام مسکن، اجرای طرح هادی و پارک همبستگی مثبت وجود دارد یعنی افرادی که بیشتر به خواسته‌هایشان دست یافته‌اند، بیشتر این نیازها را نیاز روستا می‌دانند.

اما همبستگی بین نیاز به آموزش متوسطه، آموزش فنی و حرفه‌ای، پزشک، بهداشت روستا، سالن سرپوشیده ورزشی، دسترسی به ادارات، طرح بهسازی ایجاد شغل، مینی‌بوس (اتوبوس) و گازرسانی با دستیابی به خواسته‌ها (نیازها) منفی بوده است. یعنی افرادی که بیشتر به نیازها و خواسته‌هایشان دست یافته‌اند، کمتر این نیازها را نیاز روستا می‌دانند.

نتیجه‌گیری

با انجام این تحقیق نتایج زیر مشخص گردید:

- زنان روستایی استان یزد اشتغال، آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش متوسطه، مرکز درمانی، داروخانه، آمبولانس، سرویس جمع‌آوری زباله، شرکت تعاونی، وام مسکن، اصلاح معابر، افزایش دستمزد، اطلاع‌رسانی شغلی، آب لوله‌کشی و گازرسانی را بیشتر مورد نیاز جامعه روستایی دانسته‌اند.

- زنان روستایی استانی یزد اشتغال، آموزش بهداشتی - درمانی، آموزش متوسطه، آموزش فنی و حرفه‌ای، پزشک، بهداشت روستا، سالن سرپوشیده ورزشی، بازاریابی محصولات کشاورزی، دسترسی به ادارات، کتابخانه، پارک، وام مسکن، طرح بهسازی، مینی‌بوس (اتوبوس)، گازرسانی و اجرای طرح هادی را اولویت اول جامعه روستایی دانسته‌اند.

- نیاز به دسترسی به ادارات، آموزش متوسطه، سالن سرپوشیده ورزشی، مینی‌بوس (اتوبوس)، بازاریابی محصولات کشاورزی، کتابخانه، پارک و وام مسکن در شهرستانهای مختلف استان یزد یکسان نیست.

- میزان نیاز به وام مسکن، آموزش بهداشتی - درمانی و اشتغال در بخشهای مختلف استان یزد متفاوت است.

- میزان نیاز به سالن سرپوشیده ورزشی، اشتغال، دسترسی به ادارات و مینی‌بوس (اتوبوس) در دهستانهای مختلف استان یزد متفاوت است.

- میزان نیاز به پارک، آموزش بهداشتی - درمانی، مینی‌بوس (اتوبوس) و آموزش متوسطه در روستاهای مختلف استان یزد متفاوت است.

- زنان روستایی که بیشتر به خواسته‌هایشان دست یافته‌اند، آموزش بهداشتی - درمانی، بازاریابی محصولات کشاورزی، کتابخانه، وام مسکن، اجرای طرح هادی و پارک را بیشتر مورد نیاز جامعه روستایی دانسته‌اند.

پیشنهادها

با توجه به نتایج پژوهش حاضر پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

۱- با توجه به محدوده تحقیق حاضر و جامعه آماری آن پیشنهاد می‌شود پژوهشهای دیگری در استان یزد با جامعه آماری سایر اقشار و گروهها از جمله با جامعه آماری گروههایی از مردان انجام گیرد و با ارزیابی و مقایسه نتایج حاصله با اطمینان بیشتری بتوان با بهره‌گیری از آنها برای توسعه روستایی استان یزد برنامه ریزی نمود.

۲- اگر چه با مهاجرت انسانها و سرمایه‌ها بخشی از توانمندیهای جامعه روستایی از روستا خارج شده اما هنوز توانمندیهای قابل توجهی در جامعه روستایی و در بین مهاجرین روستایی ساکن شهرها وجود دارد که میتوان با سازماندهی و بروز و ظهور آن برخی از نیازها را تامین نمود، لذا پیشنهاد می‌گردد برای تامین نیازها و اولویتهای جامعه روستایی تنها به کمکها و اقدامات دولت اکتفا نشود و از توجه به اصل خود یاری و تعاون و بسیج منابع اجتماع محلی غفلت نگردد.

۳- کمی جمعیت، تعدد و پراکندگی از ویژگیهای روستاهای استان یزد است. با توجه به محدودیت امکانات و منابع پیشنهاد می‌گردد برخی از نیازها و اولویت‌ها از جمله آموزشها (متوسطه، فنی و حرفه‌ای، ترویجی کشاورزی و بهداشتی - درمانی)، اشتغال صنعتی، امکانات دارو و درمان، خدمات کشاورزی و اداری، و... در مراکز دهستانها و نواحی روستایی با کیفیت مناسب فراهم گردد و با فراهم کردن تسهیلات حمل و نقل، امکان دسترسی بهتر روستاهای همجوار به این امکانات میسر گردد.

۴- همانطور که نتایج تحقیق نشان می‌دهد. اشتغال مهمترین نیاز و یکی از اولویتهای اول جامعه روستایی استان یزد می‌باشد، لذا ضرورت دارد با ساماندهی سرمایه‌ها در قالب تشکلهای تعاونی و حمایت و تشویق سرمایه‌گذاران، کمکهای دولت و... برای ایجاد شغل چاره‌جویی شود. اگر اشتغال فراهم نشود روند گریز از روستا تداوم می‌یابد و امکانات و خدمات فراهم شده و منابع موجود در روستا بلا استفاده رها خواهند شد.

۵- آموزش اساس توسعه است و زنان روستایی استان یزد با آگاهی از این موضوع آموزشهای فنی و حرفه‌ای، متوسطه، بهداشتی - درمانی و ترویجی - کشاورزی را اولویت اول جامعه روستایی می‌دانند. با گسترش این آموزشها نیروی کار روستا توانمند، خلاق، کارآمد و

دارای بازده بیشتر خواهد شد و اشتغال، در آمد و تولید در روستا رونق و سلامت افراد جامعه افزایش می یابد.

۶- فقدان سیستم کار آمد بازاریابی محصولات کشاورزی موجب هدر رفتن، به قیمت ارزان فروختن محصولات، رویگردانی کشاورزان از کشت تجاری و در نتیجه گسترش فقر در روستاها شده است. همچنین با وقوع خساراتی چون خشکسالی، سیل، سرمازدگی، آفات نباتی و... نه تنها در آمدی حاصل کشاورز نمی شود بلکه سرمایه اولیه نیز نابود و با این خسارات تولید کننده روستایی ور شکست و از عرصه تولید خارج می گردد، لذا ضرورت دارد سازمانهای مرتبط با همکاری و مشارکت روستاییان، بازاریابی محصولات کشاورزی و سیستمهای بیمه ساکنین و محصولات را در مناطق روستایی تقویت کنند تا کشاورزان به نتیجه تولید و آینده خود مطمئن گردند و بتوانند همچنان به تولید تداوم بخشند.

۷- جامعه روستایی نیاز به امکانات گذران اوقات فراغت دارد تا از این طریق امکان داشتن تفریحات سالم برای افراد جامعه تامین گردد، لذا برای اینکه نسلی سالم و شاداب داشته باشیم لازم است که امکانات تفریحی، ورزشی و فرهنگی برای جامعه روستایی فراهم شود.

۸- تامین فضای سالم بهداشتی و مکانهای بهداشتی مورد نیاز از جمله نیاز های اساسی جامعه روستایی است که غفلت در آن خسارات زیست محیطی، بهداشتی و... را به دنبال دارد. همچنین با پیشرفتهایی که کشور در زمینه تامین پزشکی و درمان داشته است سزاوار نیست که جامعه روستایی از جهت دسترسی به پزشکی و دارو در تنگنا باشد.

۹- اغلب خانه های روستایی فرسوده بوده، احتیاج به مرمت دارند. همچنین نسل جوان و خانواده های تازه تشکیل شده نیاز به مسکن دارند. این در وضعیتی است که اقتصاد روستا و روستاییان توانایی تامین سرمایه لازم برای ساخت خانه های مورد نیاز و مرمت خانه های موجود را ندارد، لذا ضرورت دارد سازمانهای دست اندرکار با کمکهای بلاعوض و بانکهای کشور با وام مسکن (با شرایط ممکن و با بهره کم) باز سازی و نوسازی خانه های روستایی را میسر نمایند.

۱۰- گازرسانی در برخی از شهرهای استان انجام شده و رفاه و آسایش خاصی را در زمینه سوخت و انرژی فراهم کرده است. نباید جامعه روستایی به بهانه روستایی بودن، کمی

جمعیت، پراکندگی روستاها و ... از این امکان محروم شود.

۱۱- به منظور انجام امور روستا و مشارکت جامعه روستایی لازم است دستگاههای سیاسی - اجتماعی با تدوین اختیارات و فراهم آوردن امکانات به گونه‌ای برنامه‌ریزی نمایند تا زمینه مشارکت عملی و حضور هر چه بیشتر مردم در کارها فراهم نمایند. مشارکت مردم، دسترسی به ادارات و حضور مسئولین در بین مردم باعث مذاکره، چانه‌زنی، چاره اندیشی و تسریع در پیشبرد کارها و روند توسعه می‌گردد. بر همین اساس لازم است برای مشارکت جامعه روستایی و دسترسی بیشتر مردم به مسئولین و ادارات چاره اندیشی گردد.

۱۲- توجه به سیمای فیزیکی و کالبدی روستا و زیبا سازی آن یکی از اهداف برنامه ریزی توسعه روستایی می‌باشد بر اساس نتایج تحقیق اجرای طرح هادی و طرح بهسازی، از اولویتهای جامعه روستایی بوده، لذا ضرورت دارد با تهیه و اجرای این طرحها سیمای فیزیکی - کالبدی روستاها دگرگون و امروزی گردد و تفاوت شهر و روستا کاهش یابد.

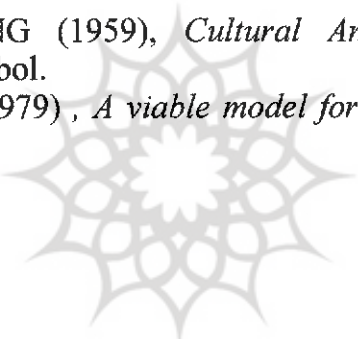
منابع

- ۱- از کیا، مصطفی و غفاری، غلامرضا، توسعه روستایی با تاکید بر جامعه شناسی روستایی ایران، نشر نی، تهران، ۱۳۸۳.
- ۲- افتخاری، عبدالرضا و دیگران، جایگاه روستا در فرآیند توسعه ملی، وزارت ارشاد، تهران، ۱۳۸۲.
- ۳- بایر، جرال دوسیرزدادی، پیشگامان توسعه، ترجمه سیدعلی اصغر هدایتی و علی یاسری، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۶۸.
- ۴- توسلی، غلامعباس، نظریه های جامعه شناسی، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۶۹.
- ۵- حسینی ابری، حسن، مدخلی بر جغرافیای روستایی ایران، انتشارات دانشگاه اصفهان، اصفهان، ۱۳۸۰.
- ۶- حسینی، میرعبدالله، مقایسه درجه توسعه یافتگی مناطق روستایی استانهای کشور با استفاده از روشهای تاکسونومی، ماهنامه جهاد، وزارت جهاد کشاورزی، شماره ۱۸۵ و ۱۸۴، ۱۳۷۰.

- ۷- جعفری ، عباس، شناسنامه جغرافیای طبیعی ایران ، انتشارات گیتاشناسی، تهران، ۱۳۶۳.
- ۸- رفیع پور، فرامرز، جامعه روستایی و نیازهای آن ، شرکت سهامی انتشار، تهران، ۱۳۶۴.
- ۹- زاهدی ، محمد جواد، توسعه و نابرابری ، انتشارات مازیار، تهران، ۱۳۸۲.
- ۱۰- سعیدی ، عباس، مبانی جغرافیای روستایی ، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۷۷.
- ۱۱- شهبازی ، اسماعیل، معانی اشاعه تکنولوژی مناسب در جریان توسعه ، مجله دانشمند ، فروردین و اردیبهشت، ۱۳۶۹.
- ۱۲- عظیمی ، حسین، مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران ، نشر نی، تهران، ۱۳۷۷.
- ۱۳- فتحی واجارگاه ، کورش، نیازسنجی در برنامه ریزی آموزش و درسی ، وزارت ارشاد تهران، ۱۳۷۵.
- ۱۴- کلانتری ، خلیل، پردازش و تحلیل داده ها در تحقیقات اجتماعی- اقتصادی با استفاده از نرم افزار SPSS ، نشر شریف، تهران، ۱۳۸۲.
- ۱۵- مظلومی، سعید و دیگران ، بررسی نیازهای مشاوره ای بیان شده دانش آموزان دبیرستانهای پسرانه ناحیه ۲ یزد ، فصلنامه فرهنگ یزد ، شماره ۱۴ و ۱۵ ، ۱۳۸۲.
- ۱۶- مسیرا ، آ. پی، توسعه روستایی و مسایل و مشکلات آن ، ترجمه علی اکبر فیاض ، ویژه نامه روستا و توسعه، ۱۳۶۵.
- ۱۷- مرکز آمار ایران، فرهنگ آبادی های استان یزد، ۱۳۷۵.
- ۱۸- مرکز آمار ایران، آمارنامه استان یزد، ۱۳۷۵.
- ۱۹- مهدوی، مسعود، مقدمه ای بر جغرافیای روستایی ایران، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۷۷.
- ۲۰- نیک خلق ، علی اکبر، جامعه شناسی روستایی ، انتشارات چاپخش، تهران، ۱۳۸۲.
- ۲۱- هانت، دایانا، نظریه های اقتصاد توسعه (تحلیلی از الگوهای رقیب ، ترجمه غلامرضا آزاد ارمکی ، نشر نی، تهران، ۱۳۷۶.

23. Axinn, Georg (1972) and sudhakar, thorate-modernizing world Agriculture-A comparutire Study of Agriculture extention education systems. Lomdon.

24. Borton and Merill,A(1999) *Critical dictionary of education Concepts*, Hurvester Publishing.
25. Friedmann,johon.(1981). *The active community Towards a political Territorialfarm work for Rural Development in Asia*. In: Rural Development policies and experiences.edited by R. P. Misra . UNCRD.
26. Lawin(1989), *foundations and changing Practices in Extension*, Canada, university of guelph.
27. Long , Norman(1988), *Sociological Perspectiveon Agrarian Development and State Intervention in Development policies Sociological Perspective* , edited by Anthony Hall and James Midgley, Manchester University Press.
28. Masslow, Abraham(1977),*Motivation and personality*, Altem, Walter.
29. Rudolph, WalfgNG (1959), *Cultural Anthropology*, Berlin, Dumcker and Humbol.
30. waterson , Albert(1979) , *A viable model for rural derelopment* , Rumdom house.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی